

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 31 marca 1972 r.

w sprawie praktyk studentów szkół wyższych.

Na podstawie art. 56 pkt 2 ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 1969 r. Nr 4, poz. 31) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Rozporządzenie ustala zasady odbywania objętych planem studiów praktyk studenckich i określa wynikające z nich obowiązki zakładów pracy i szkół wyższych oraz prawa i obowiązki studentów.

2. Rozporządzenie dotyczy praktyk odbywanych przez studentów szkół wyższych, podległych nadzorowi Ministrów Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, Zdrowia i Opieki Społecznej, Kultury i Sztuki, Żeglugi oraz Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki.

§ 2. 1. Podjęcie praktyki studenckiej nie powoduje związania stosunku pracy, z tym że do studentów odbywających praktyki mają zastosowanie przepisy o ochronie pracy młodocianych i kobiet, przepisy o dyscyplinie pracy oraz o bezpieczeństwie i higienie pracy.

2. Świadczenia dla studentów, którzy ulegli wypadkowi w związku z wykonywaniem praktyki, regulują przepisy o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Dokumentację wypadkową sporządza zakład pracy. Zakłady pracy zobowiązane są do ubezpieczenia studentów w Państwowym Zakładzie Ubezpieczeń od następstw nieszczęśliwych wypadków.

3. Udzielanie świadczeń przez zakłady społeczne służby zdrowia studentom odbywającym praktyki regulują odrębne przepisy.

§ 3. 1. Praktyki studenckie stanowią nieodłączną część procesu dydaktyczno-wychowawczego i podlegają obowiązkowemu zaliczeniu równorzędnie z innymi zajęciami objętymi planem studiów.

2. Praktyki studenckie powinny być organizowane w uspołecznionych zakładach pracy, które zatrudniają wykwalifikowanych pracowników, dysponują nowoczesną aparaturą i urządzeniami technicznymi oraz stosują naukowe metody organizacji pracy. Wykazy zakładów pracy, które mogą organizować praktyki, ustalą właściwi ministrowie, dając pierwszeństwo tym, które ubiegają się o przyznanie im tych uprawnień.

3. Szkoły wyższe mogą również organizować praktyki studenckie we własnych zakładach, gospodarstwach, laboratoriach (dla studentów własnych lub innych szkół) oraz w sezonowych placówkach wczasowych.

4. Praktyki studenckie mogą być organizowane w formie obozów naukowo-badawczych i artystycznych lub w formie ochotniczych hufców pracy.

5. Studentów, którzy korzystają ze stypendiów fundowanych lub fundacji robotniczej albo zawarli umowy przedwstępne z zakładami pracy, szkoły wyższe kierują na praktyki do tych zakładów lub jednostek przez nie wskazanych.

§ 4. W okresie odbywania praktyki studenci zobowiązani są stosować się do przyjętego w zakładzie porządku i trybu pracy. W razie naruszenia przez studenta obowiązującego w zakładzie porządku i trybu pracy zakład może zwrócić się do właściwej szkoły wyższej o odwołanie studenta z praktyki. Szkoła wyższa może zastosować wobec odwołanego, studenta sankcje przewidziane regulaminem studiów.

§ 5. Zaliczenie praktyki studenckiej poświadcza się wpisem oceny do indeksu na podstawie zaświadczenia zakładu pracy o odbyciu praktyki i sprawozdania studenta.

§ 6. 1. Szkoła wyższa może zaliczyć studentom pracującym zarobkowo jako praktykę wykonywaną przez nich pracę zawodową. Jeżeli studentom zalicza się pracę zawodową jako praktykę, nie przysługuje im wynagrodzenie za praktykę i zwrot kosztów przewidzianych w rozporządzeniu.

2. Jeżeli wykonywana przez studentów praca zawodowa nie spełnia warunków przewidzianych programem praktyk i nie może być zaliczona jako praktyka, pracodawca udziela studentom urlopu na czas trwania praktyki w innym zakładzie pracy, wypłacając im przez okres praktyki, nie dłużej jednak niż przez 3 miesiące, wynagrodzenie zmniejszone o kwotę ryczałtowego wynagrodzenia otrzymywanego w miejscu praktyki. Na dalszy okres praktyki studenci otrzymują z zakładu pracy urlop bezpłatny.

Rozdział 2

Obowiązki zakładów pracy.

§ 7. Zakłady pracy zobowiązane są do sprawowania nadzoru nad praktykami studenckimi oraz zapewnienia warunków niezbędnych do ich przeprowadzenia, zgodnie z umową zawartą ze szkołami wyższymi kierującymi studentów na praktyki, a w szczególności do:

- 1) zapewnienia odpowiednich miejsc pracy, urządzeń, warunków, pomieszczeń, narzędzi i materiałów zgodnie z założeniami programowymi praktyki;
- 2) zapoznania studentów z przepisami o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej oraz z przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy;
- 3) dopilnowania właściwego wykonania przez studentów programu praktyki;
- 4) nieodpłatnego zakwaterowania studentów odbywających praktykę, jeżeli praktyka odbywa się poza miejscem ich stałego zamieszkania. W miejscowościach, w których znajdują się domy studenckie, bursy i internaty, zakład pracy może — za zgodą rektora (kierownika szkoły) — zakwaterować w nich studentów odbywających praktyki, pod warunkiem uszczenia szkole obowiązujących w tym zakresie opłat. Jeżeli zakład pracy nie może zapewnić studentom zakwaterowania, zwraca im udokumentowane koszty zakwaterowania oraz pokrywa koszt pracownicze-

go biletu miesięcznego na codzienny dojazd studenta z miejsca zamieszkania lub zakwaterowania do miejscowości, w której odbywa on praktykę;

- 5) zapewnienia studentom całodziennego wyżywienia; odpłatność studentów za wyżywienie nie może przekraczać wysokości opłaty za całodziennie wyżywienie, obowiązującej studentów korzystających z pomocy rzeczowej w stołówkach studenckich;
- 6) przydzielenia studentom na czas praktyki odzieży ochronnej i roboczej oraz sprzętu ochrony osobistej przewidzianych przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy;
- 7) umożliwienia studentom korzystania z biblioteki zakładowej oraz urządzeń kulturalno-socjalnych zakładu;
- 8) terminowego wypłacania ze środków własnych wynagrodzenia za pracę studentom, o których mowa w § 20;
- 9) terminowego wypłacania studentom świadczeń wymienionych w § 18 ust. 1 i 2, jeżeli praktyka trwa dłużej niż jeden miesiąc; obowiązek wypłaty tych świadczeń nie obciąża szkół i placówek oświatowo-wychowawczych.

§ 8. 1. Fachowy nadzór nad praktykami sprawuje zakładowy kierownik praktyk, wyznaczony przez kierownika zakładu pracy. Zakładowym kierownikiem praktyk może być pracownik posiadający co najmniej średnie wykształcenie zawodowe i długoletni staż pracy.

2. Zakładowy kierownik praktyk:

- 1) ustala w porozumieniu z opiekunem dydaktycznym praktyk, na podstawie programów praktyk, okresowe (dziennie, tygodniowe, miesięczne) plany zajęć dla poszczególnych studentów;
- 2) czuwa nad zapewnieniem właściwej organizacji praktyk;
- 3) sprawuje nadzór nad wykonywaniem planu praktyk i udziela studentom fachowych rad i wskazówek;
- 4) ułatwia studentom kontakt z organizacją partyjną, związkową, ze Związkiem Młodzieży Socjalistycznej i Związkiem Młodzieży Wiejskiej w zakładzie pracy;
- 5) kontroluje przestrzeganie przez studentów obowiązującego w zakładzie porządku i trybu pracy, dyscypliny pracy oraz przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy;
- 6) dba o zapewnienie studentom odpowiednich warunków socjalno-bytowych.

§ 9. 1. Zakładowy kierownik praktyk powinien być zwolniony częściowo, a przy liczbie ponad 30 studentów całkowicie od innych zajęć, z zachowaniem wynagrodzenia obliczonego jak za urlop wypoczynkowy, z tym że składniki wynagrodzenia określone w stawkach miesięcznych w stałej wysokości wypłaca się w wysokości należnej w miesiącu, w którym pracownik korzysta ze zwolnienia od zajęć zasadniczych.

2. Jeżeli zakładowy kierownik praktyk nie może być zwolniony od innych zajęć, otrzymuje on z zakładu pracy za okres pracy ze studentami dodatek miesięczny w wysokości 10—30% wynagrodzenia miesięcznego brutto bez świadczeń z tytułu deputatów branżowych i dodatków za usługę lat.

3. Na wniosek szkoły wyższej kierownik zakładu pracy może przyznać jednorazowo zakładowemu kierownikowi praktyk nagrodę w wysokości do 20% wynagrodzenia miesięcznego brutto bez świadczeń z tytułu deputatów branżowych i dodatków za usługę lat.

§ 10. 1. W szkołach ogólnokształcących, zawodowych i artystycznych, w których odbywają się praktyki, kierownikami praktyk są wyznaczeni przez dyrektora (kierownika) szkoły nauczyciele poszczególnych przedmiotów.

2. Do kierowników praktyk, o których mowa w ust. 1, nie ma zastosowania przepis § 9. Kierownicy praktyk odbywanych w tych szkołach otrzymują wynagrodzenie ryczałtowe za okres pracy ze studentami, płatne z budżetu szkoły, w której odbywają się praktyki, w wysokości 400 zł miesięcznie. Niezależnie od wynagrodzenia ryczałtowego dyrektor (kierownik) szkoły może na wniosek szkoły wyższej przyznać jednorazowo kierownikowi praktyk nagrodę w wysokości do 20% miesięcznego wynagrodzenia, płatną z budżetu szkoły.

§ 11. 1. W szkołach wymienionych w § 10 ust. 1 ogólny nadzór nad przebiegiem praktyk oraz opiekę nad studentami sprawuje dyrektor (kierownik) szkoły lub wyznaczony przez niego nauczyciel, posiadający długoletnie doświadczenie pedagogiczne.

2. Dyrektor (kierownik) szkoły lub wyznaczony przez niego nauczyciel otrzymuje z tytułu nadzoru nad przebiegiem praktyk za okres pracy ze studentami wynagrodzenie płatne z budżetu szkoły, w której odbywa się praktyka, w wysokości:

- 1) 300 zł miesięcznie przy liczbie do 10 studentów,
- 2) 400 zł miesięcznie przy liczbie ponad 10 studentów.

§ 12. Przepisy § 10 i 11 stosuje się odpowiednio w placówkach oświatowo-wychowawczych stałych i sezonowych, w których odbywają się praktyki.

Rozdział 3

Obowiązki szkół wyższych.

§ 13. Szkoły wyższe zobowiązane są do:

- 1) zgłaszania, nie później niż na 4 miesiące przed rozpoczęciem praktyk, zakładom pracy lub ich jednostkom nadrzędnym zapotrzebowań na praktyki, określających liczbę i rodzaje praktyk, termin ich rozpoczęcia i czas trwania; szkoły wyższe w porozumieniu z zakładami pracy mogą również ustalić na okres wieloletni liczby studentów kierowanych corocznie do tych zakładów na praktyki studenckie;
- 2) sprawdzania, czy zakłady pracy są przygotowane merytorycznie i organizacyjnie do odbywania w nich praktyk studenckich oraz czy zapewniły studentom odpowiednie warunki socjalno-bytowe;
- 3) zawierania z zakładami pracy umów o organizację praktyk w terminie umożliwiającym zakładom przygotowanie praktyk, nie później jednak niż na 2 miesiące przed terminem ich rozpoczęcia;
- 4) opracowania w porozumieniu z zakładami pracy szczegółowych programów praktyk;
- 5) sprawowania kierownictwa dydaktycznego nad praktykami studenckimi oraz kontroli i oceny tych praktyk;
- 6) wypłacania studentom przy wyjeździe na praktykę świadczeń, o których mowa w § 18 ust. 1 i 2, jeżeli praktyka ma trwać nie dłużej niż jeden miesiąc lub odbywać się w szkołach albo placówkach oświatowo-wychowawczych;
- 7) zwracania zakładom pracy na podstawie list wypłat środków finansowych wydatkowanych przez nie zgodnie z przepisami § 7 pkt 9;
- 8) pokrywania kosztów przejazdu z miejsca stałego zamieszkania lub siedziby szkoły wyższej do miejsca odbywania praktyk i z powrotem najtańszym dostępnym środkiem lokomocji według taryfy ulgowej przysługującej studentom szkół wyższych.

§ 14. 1. Kierownictwo dydaktyczne nad praktykami studenckimi sprawują opiekunowie dydaktyczni praktyk, wyznaczeni przez szkołę wyższą.

2. Opiekunami dydaktycznymi praktyk mogą być profesorowie, docenci, starsi wykładowcy i wykładowcy, adiunkci, starsi asystenci i asystenci, a w wyższych szkołach rolniczych także inni pracownicy posiadający wyższe wykształcenie.

§ 15. Opiekun dydaktyczny praktyk:

- 1) zapoznaje studentów z programem praktyk w terminie przynajmniej miesiąca przed ich rozpoczęciem;
- 2) zapewnia zgodność przebiegu praktyk z ich programem;
- 3) ustala wspólnie z zakładowym kierownikiem praktyk okresowe plany zajęć dla poszczególnych studentów;
- 4) udziela pomocy i porad studentom odbywającym praktyki, zwłaszcza wyjaśnia zasady teoretyczne na przykładzie procesów i czynności praktycznych;
- 5) współdziała z zakładowym kierownikiem praktyk w sprawach związanych z wykonaniem praktyk studenckich;
- 6) dokonuje zaliczenia praktyk odbytych przez studentów;
- 7) przedkłada władzom szkoły wyższej sprawozdania z praktyk wraz z oceną przebiegu praktyk.

§ 16. 1. Opiekunowie dydaktyczni praktyk otrzymują ze środków szkoły wyższej, planowanych na wynagrodzenie za praktyki, miesięczny ryczałt w wysokości:

1) profesorowie i docenci	2.000 zł,
2) starsi wykładowcy, wykładowcy i adiunkci	1.500 zł,
3) starsi asystenci i asystenci	1.200 zł.

2. W wyższych szkołach rolniczych pracownicy nie wymienieni w ust. 1, a sprawujący kierownictwo dydaktyczne nad praktykami studenckimi, otrzymują wynagrodzenie według zasad określonych w § 9. Wynagrodzenie ich wypłacane jest ze środków szkoły wyższej, kierującej studentów na praktyki.

3. Pracownikom, o których mowa w ust. 1 i 2, w razie wykonywania czynności poza miejscem stałego zatrudnienia, przysługuje niezależnie od wynagrodzenia zwrot kosztów przejazdów, diet i noclegów według zasad obowiązujących pracowników państwowych przy podróżach służbowych.

Rozdział 4

Prawa i obowiązki studentów.

§ 17. Studenci zobowiązani są do:

- 1) zapoznania się z programem praktyki oraz charakterem pracy zakładu, w którym odbywać będą praktykę;
- 2) zgłoszenia się w zakładzie pracy u zakładowego kierownika praktyk;
- 3) sumiennego wykonywania zadań wynikających z programu praktyk, z poleceń zakładowego kierownika praktyk i bezpośrednich zwierzchników w miejscu pracy oraz opiekuńczego dydaktycznego praktyki, a następnie złożenia sprawozdania;
- 4) przestrzegania przyjętego w zakładzie trybu i porządku pracy oraz przepisów o dyscyplinie pracy, o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej oraz o bezpieczeństwie i higienie pracy;
- 5) uczestniczenia w zorganizowanym przez zakład pracy szkoleniu w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 18. 1. Studentom przysługują następujące świadczenia pieniężne:

- 1) wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości miesięcznej:
 - a) za praktyki na latach studiów I—III — 650 zł,
 - b) za praktyki na latach studiów IV i wyższych — 750 zł;
- 2) wynagrodzenie dodatkowe, wypłacane studentom za praktyki odbywane w kopalniach, w wysokości 10 zł za każdy dzień pracy pod ziemią;
- 3) dodatki dla studentów posiadających na wyłącznym utrzymaniu rodzinę, przyznawane i wypłacane od czwartego miesiąca trwania praktyki, w wysokości i na zasadach przewidzianych w przepisach o zasiłkach rodzinnych.

2. Zamiast wynagrodzenia wymienionego w ust. 1 studenci mogą otrzymywać pobierane dotąd stypendium pieniężne oraz ekwiwalent gotówkowy za posiadane stypendium stołóvkowe.

3. Studentom wyróżniającym się sumienną pracą oraz nienagannym zachowaniem zakład pracy może przyznać jednorazowo, ze środków własnych, nagrodę w wysokości do 20% wynagrodzenia ryczałtowego lub stypendium i ekwiwalentu, pobranego za cały okres praktyki.

4. Studenci odbywający praktyki na statkach morskich otrzymują zakwaterowanie, wyżywienie i wynagrodzenie według zasad obowiązujących dla praktyk studentów wyższych szkół morskich; koszty wyżywienia i wynagrodzenia ponosi szkoła wyższa, która skierowała studentów na te praktyki.

5. Studentom wyższych szkół artystycznych, odbywającym praktyki pedagogiczne w szkołach wymienionych w § 10 ust. 1 w wymiarze zajęć niższym od obowiązującego wymiaru zajęć nauczycieli zatrudnionych w tych szkołach, nie przysługuje wynagrodzenie ryczałtowe, o którym mowa w § 18 ust. 1.

§ 19. Ministrowie (Przewodniczący Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki) sprawujący nadzór nad szkołami wyższymi w porozumieniu z Ministrami Finansów oraz Pracy, Płac i Spraw Socjalnych mogą ustalić dodatkowe wynagrodzenie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania studentów odbywających praktyki wymagające częstych zmian miejsca pobytu lub w innych szczególnie uzasadnionych wypadkach.

§ 20. 1. Studenci wykazujący się kwalifikacjami wymaganymi do zajmowania określonych stanowisk pracowniczych otrzymują ze środków własnych zakładu pracy wynagrodzenie związane z wykonywaną pracą, zamiast świadczeń przewidzianych w § 18 ust. 1 i 2.

2. Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki ustali zasady i tryb uzyskiwania przez studentów odbywających praktykę tytułów robotników wykwalifikowanych.

Rozdział 5

Przepisy końcowe.

§ 21. Minister Finansów określi zasady pokrywania wydatków poniesionych przez zakłady pracy w związku z przeprowadzeniem praktyk studenckich, a nie podlegających refundacji przez szkoły wyższe.

§ 22. Wzór umowy o organizację praktyki zawieranej pomiędzy szkołą wyższą a zakładem pracy ustali Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych.

§ 23. Minister Żeglugi w porozumieniu z Ministrami Finansów oraz Pracy, Płac i Spraw Socjalnych określi zasady odbywania i opłacania praktyk studentów wyższych szkół morskich, odbywanych na statkach morskich.

§ 24. Ministrowie sprawujący nadzór nad szkołami wyższymi mogą ustalić w porozumieniu z Ministrem Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych zasady odbywania praktyk studenckich odmienne od określonych w niniejszym rozporządzeniu, jeżeli wymagać tego będą szczególne założenia programowe kształcenia na niektórych kierunkach studiów wyższych.

§ 25. Ilekroć przepisy rozporządzenia mówią o ministrach, którym podlegają zakłady pracy, należy przez to rozumieć również kierowników urzędów centralnych, w stosunku do spółdzielczych zakładów pracy — zarządy centralnych organizacji spółdzielczych, a w stosunku do zakładów pracy podlegających radom narodowym — prezydium wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw).

§ 26. Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrom Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, Zdrowia i Opieki Społecznej, Kultury i Sztuki, Żeglugi, Przewodniczącemu Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki, innym zainteresowanym ministrom oraz prezydiom wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw).

§ 27. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1960 r. w sprawie praktyk studentów szkół wyższych (Dz. U. z 1961 r. Nr 1, poz. 1).

§ 28. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: P. Jaroszewicz